

Wolontariat – dlaczego warto się zaangażować?

Scenariusz lekcji wychowawczej lub wiedzy o społeczeństwie

Autorka: Małgorzata Wojnarowska

Poziom edukacyjny: gimnazjum lub szkoła ponadgimnazjalna – III lub IV etap edukacyjny

Czas: 45 min

Cele lekcji:

Uczeń:

- omawia wartości kluczowe dla idei wolontariatu,
- przedstawia korzyści płynące z wolontariatu – dla osób korzystających z tej formy wsparcia oraz dla samych wolontariuszy,
- wymienia przykłady działalności wolontariuszy w kraju i na świecie,
- interpretuje informacje z tekstu,
- formułuje argumenty i uczestniczy w dyskusji,
- wyciąga wnioski.

Metody:

- metaplan,
- dyskusja,
- praca z tekstem.

Formy pracy:

indywidualna, w parach, grupowa.

Środki dydaktyczne:

- karta pracy (do pracy w parach),
- duże arkusze papieru, flamastry.

Przebieg lekcji:

Faza wprowadzająca

1. Czynności organizacyjne: sprawdzenie obecności, podanie tematu i celów lekcji.
2. Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie, czym jest wolontariat. Podkreśla, że to dobrowolna, nieodpłatna praca na rzecz innych i że pomoc rodzinna lub koleżeńska nie jest uznawana za formę wolontariatu.

Faza realizacyjna

1. Nauczyciel prosi uczniów, by w parach porozmawiali o tym, co wolontariusz daje innym ludziom, a co zyskuje (w sensie niematerialnym), i wypełnili kartę pracy. Po 10 minutach uczniowie porównują efekty swojej pracy. Podczas podsumowania tej części lekcji prowadzący zwraca uwagę na to, jakimi wartościami kierują się wolontariusze. W tym celu może poprosić o przywołanie przez uczniów własnych doświadczeń z pracy wolontariackiej.
2. Nauczyciel omawia działalność znanych osób, które angażują się w akcje charytatywne i wykorzystują swoją popularność w tak szlachetnym celu. Może odwołać się do fragmentu wywiadu z Dorotą Wellman (*Materiały dla ucznia*) oraz rozpocząć rozmowę o innych znanych ludziach (artystach, sportowcach itp.), którzy bezinteresownie poświęcają swój czas innym.
3. Prowadzący rozdaje kartki zawierające podstawowe dane dotyczące wolontariatu i prosi uczniów o zapoznanie się z tymi informacjami (*Materiały dla ucznia*). Następnie dzieli klasę na pięciosobowe zespoły. Każdy zespół otrzymuje duże arkusze papieru i flamastry. Zadanie uczniów polega na pracy metodą metaplanu nad problemem: „Jak zachęcić innych do aktywności na rzecz potrzebujących?”. Jeśli metoda metaplanu nie jest uczniom znana, ćwiczenie powinna poprzedzić dokładna instrukcja (wzór metaplanu znajduje się w *Materiałach dla nauczyciela*). Uczniowie w zespołach uzupełniają plakaty, a następnie prezentują je na forum klasy.

Faza podsumowująca

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie oraz całą lekcję. Szczególną uwagę zwraca na wnioski sformułowane przez uczniów w trakcie omawiania plakatów. Ważne, aby proponowane rozwiązania służące zachęceniu ludzi do wolontariatu były możliwe do realizacji. Prowadzący skłania uczniów do refleksji nad tym, w jaki sposób sami mogliby włączyć się w działania na rzecz potrzebujących.

Materiały dla nauczyciela
Wzór metaplanu

The diagram is a metaplan template enclosed in a large rectangular border. It is organized into several sections:

- Top Left:** The text "Jak jest?" is positioned above a cluster of five empty circles.
- Top Center:** A cloud-shaped outline contains the text "Jak...?".
- Top Right:** The text "Jak być powinno?" is positioned above a cluster of five empty circles.
- Middle:** The text "Dlaczego nie jest tak, jak być powinno?" is centered above a cluster of five empty ovals.
- Bottom:** A central rectangular box contains the word "WNIOSKI". Below this box are three empty rectangular boxes, one centered under each of the three ovals in the row above.

Materiały dla ucznia

Fragment wywiadu z Dorotą Wellman dla „Twojego Stylu” (nr 12/281/2013)

[...]

Twój Styl: Dorota Wellman – Święty Mikołaj?

Dorota Wellman: *Raczej bezczelna żebraczka i to cały rok. W święta wiele osób stać na czułe gesty, zauważam nawet coś w rodzaju celebryckiego lansu z okazji Bożego Narodzenia. Ale nie wystarczy namalować serca na bombce i z autografem wystawić na aukcję. Albo pokazać się na dziecięcym oddziale onkologicznym w Wigilię. A kto przyjdzie w styczniu, lutym? Ja uważam, że jak ktoś ma znany ryj, to trzeba wykorzystywać go non stop.*

Twój Styl: W grudniu zazwyczaj prowadzisz 20 imprez. Wszystkie za darmo?

Dorota Wellman: *A jak inaczej? Dokładnie 21. Uwielbiam aukcje na cele charytatywne. Jaka adrenalina! Krzyczysz, próbując otwierać kieszenie najbogatszych, a potem widzisz, jak ordynator oddziału pediatrii ma łzy w oczach. [...]*

Teraz z Marcinem Prokopem wystąpiliśmy w reklamie UNICEF-u. Robimy z siebie małpy, żeby tylko ludzie dali na szczepionki w Afryce. Warto być małpką, klaunem, wodzirejem, jeśli to daje efekty. [...]

.....

Dane dotyczące wolontariatu

Czy wiesz, że...

- Tylko 16% Polaków angażuje się w wolontariat (dla porównania: Holendrzy, Duńczycy, Norwegowie – 4 razy więcej).
- Polska jest na 17. miejscu wśród 33 krajów Europy pod względem liczby wolontariuszy (dane – Eurobarometr 2010).
- Najchętniej w wolontariat angażują się ludzie z wyższym wykształceniem.
- Największy odsetek wolontariuszy stanowią uczniowie i studenci.
- Osoby niezaangażowane w tę formę wspierania potrzebujących tłumaczą się najczęściej brakiem czasu lub zainteresowania działalnością wolontariacką oraz koniecznością zatroszczenia się przede wszystkim o swoją rodzinę.

Karta pracy

Wolontariat – same korzyści

Wolontariusz daje innym...	Wolontariusz dzięki swojej działalności zyskuje...